

SOTSIAALMINISTEERIUM

Senised kogemused ümberpaigutatud ja –asustatud rahvusvahelise kaitse saajate vastuvõtmisel

Hoolekande aastakonverents
November 2016

Mõisteid:

- **Rahvusvahelise kaitse taotleja** - välismaalane, kes on esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse, mille kohta ei ole otsust tehtud.
- **Rahvusvahelise kaitse saaja** – välismaalane, keda on tunnustatud pagulasena või kellele on antud täiendav kaitse
- **Pagulane** - välismaalane, kes põhjendatult kartes tagakiusamist rassi, usu, rahvuse, poliitiliste veendumuste või sotsiaalsesse gruppi kuulumise pärast viibib väljaspool päritoluriiki ega suuda või kartuse tõttu ei taha saada nimetatud riigilt kaitset.
- **Täiendava kaitse saaja** – välismaalane, kes ei kvalifitseeru pagulaseks, kelle tagasi- või väljasaatmine võib talle kaasa tuua tõsise ohu, nt surmanuhtluse, piinamise, ebainimlike või inimväärlikust alandavate kohtlemis- või karistamisviiside kasutamise või elu ohtu sattumise või vägivalla relvakonflikti tõttu.

Mõisteid:

- **Ümberasustamine** – rahvusvahelise kaitse saanud isiku vastuvõtmine kolmandast riigist
- **Ümberpaigutamine** – rahvusvahelise kaitse saanud isiku Eestisse vastuvõtmine teisest Euroopa Liidu liikmesriigist
- EL rändekava

Ümberasustamise ja –paigutamise hetkeseis

- 550 inimest kahe aasta jooksul
- Hetkel peamiselt Kreekast (ÜP) ja Türgist (ÜA), aga ka Itaaliast (ÜP).
- Igakuiselt paarkümmend inimest
- Eelistatud: täispered, üksikvanematega pered, vähesel määral saatjata alaealised. Inimesed, kellel on suurem potentsiaal kohanemiseks. Eelduseks inimese nõusolek.
- Keeldumise aluseks on oht julgeolekule ja avalikule korrale.
- Vastu võetud 68 inimest, neist 57 Kreekast ja 11 Türgist. Mehi 21, naisi 17, lapsi 30
- 10 omavalitsust

Ümberasustamise ja paigutamise skeem

- Esmane valik toimikute põhjal
- Menetlustoimingud ja Eesti tutvustus lähteriigis
- Kogutud andmete analüüs Eestis
- Rahvusvahelise kaitse andmise otsus
- Transport Eestisse

Ümberasustamine ja –paigutamine, tegevused Eestis

- Eluruumi leidmine ja üürimine
- Tervisekontroll
- Tugiisik
- Eesti keel (kohustuslik)
- Kohanemisprogramm (kohustuslik)
- Tõlketeenus
- Lastele kool/võimalusel lasteaed
- Vajadusel psühholoogiline nõustamine

Ümberasustamine ja –paigutamine: toetus KOV-le

- Ühekordne rahaline toetus - 3000€/inimene
- Eesmärk toetada omavalitsust rahvusvahelise kaitse saaja vastuvõtmisel.
- Konkreetsed tegevused, mida ellu viiakse on omavalitsuse otsustada.
- Nt võib toetada teenuste osutamist, maksta ühekordset toetust, toetada haridusteenust, aga võib tasustada oma töötajaid, toetada koolitustel osalemist jms.

Toimetulekutoetuse maksmine rahvusvahelise kaitse saajale

- Täiskasvanud rahvusvahelise kaitse saaja on kohustatud osalema nii eesti keele õppes kui ka kohanemisprogrammis.
- Töötukassaga on kokkulepe, et esimesel paaril kuul on nende nõue, et isik osaleks ülalpool nimetatud tegevustes.
- Toimetulekutoetuse igakordsel taotlemisel on KOV esindajal õigus küsida isikult, kas ta on nõudeid täitnud ning vajadusel kontrollida infot Töötukassast või tugiisikult.
- Toimetulekutoetust on KOV-l õigus vähendada või jätta maksmata, kui isik ei täida omalt poolt aktiivsuse nõudeid.

Väljakutsed

- Eluruumid
- Keeleõpe
- Tööturule sisenemine
- Kohanemine

Äärmiselt oluline roll on
koostööl

Tulevik

EL

- Uued EL algatused, mille eesmärgiks on ühtne, jätkusuutlik ning terviklik EL varjupaigapoliitika, mis põhineks solidaarsusel ja vastutuse jagamisel ning toimiks nii kriisi- kui tavaolukorras.

Eesti

- Jätkusuutlikud lahendused rahvusvahelise kaitse taotlejate saajate vastuvõtmiseks.

TÄNAN KUTSUMAST JA KUULAMAST!

Kaisa Üprus-Tali

626 9746

kaisa.uprus-tali@sm.ee